

[Ragnhild Andersen.]

og adgang til alle samfundslivets poster, også de højeste. Alligevel er det en glæde, når kvinder fra hele verden mødes i København om få uger for at se tilbage på 50 års resultater for kvinderne i verden, at vi kan pege på — som ministeren fremhævede det — at princippet om lige løn for mænd og kvinder i vort land er gennemført for tjenestemænd og for andre offentligt ansatte.

Ministerens fremhævede imidlertid om ligelønnen — hvad der også er sagt af de forskellige ordførere — at hvad lønfastsættelsen angår på det private arbejdsmarked, ordnes den sædvanemæssigt ved forhandling mellem arbejdere og arbejdsgivere. Det vil sige, at staten ikke kan påtage sig at sikre princippet gennemførelse. Statens forpligtelse går ifølge konventionen ikke videre end til, at regeringen skal søge at fremme princippet gennemførelse; men det er min opfattelse — i modsætning til det ærede medlem hr. N. Chr. Christensen — at der også heri ligger en værdifuld moralsk støtte til kvinderne i kampen for at få gennemført ligelønsprincippet.

Ministerens nævnte, at regeringen ved en henvendelse vil opfordre arbejdsmarkedets hovedorganisationer til at have opmærksomheden henvendt på ligelønsprincippet gennemførelse ved fremtidige lønforhandlinger, og det må da oprigtigt håbes, at denne henvendelse og de to konventioners ratificering vil virke befordrende for princippet snarlige gennemførelse på det private arbejdsmarked.

Andre ordførere har nævnt den betydelig lavere løn, som bliver de kvindelige arbejdere til del — det var det ærede medlem fru Nina Andersen, der sagde 73 pct. af mandslønnen — og også jeg kunne i fjor, da vi behandlede forslaget til ratifikation af konventionen — det kan læses i Folketingstidende 1958-59 sp. 4546-4552 — fremføre, hvor urimeligt det var, at man ikke netop i den periode ville give de kvindelige bankfunktionærer samme løn som de mandlige. Det viste sig, at udfaldet af overenskomstforhandlingerne da også blev, at man ikke opnåede at sikre kvinderne fuld lønmæssig ligestilling inden for bankverdenen.

Det samme kan siges om de kvindelige

arbejders vilkår — det samme gav jeg for øvrigt udtryk for ved den lejlighed — på store arbejdspladser. Der kan man visse steder iagttage, at kvinderne må nøjes med en løn, der ligger 30-33 pct. lavere end den mandlige arbejders for akkurat samme arbejdspræstation, og den lavere løn får de, blot fordi de er af et andet køn, fordi de er kvinder. Denne meningsløse forskelsbehandling ses også af dyrtidstillæggets størrelse til kvindelige og mandlige arbejdere. For kun få år siden lykkedes det kvinderne ved overenskomstforhandlingerne at få gennemført, at dyrtidstillægget, som ydes ved 6 points' stigning i pristallet med 5 øre til mandlige arbejdere, også kom op på 5 øre til de kvindelige arbejdere, efter at det i årevis havde været skik og brug og aftalt i overenskomsterne, at kvinderne kun skulle have 3,5 øre, hver gang mændene fik 5 øre mere i timen. Alligevel er der jo stadig en betydelig forskel i dyrtidstillægget til mænd og kvinder, som man kan sige de kvindelige arbejdere er blevet snydt for. Dyrtidstillægget til mænd er 2,22 kr., til kvinder 1,74 kr.; det betyder en forskel på 48 øre eller for 45 timers arbejde 21,60 kr. om ugen, og eftersom kvinder for alt, hvad de skal betale eller købe, hvad enten det er husleje, skat og sygekasse eller fornødenheder som mad, klæder og fodtøj, må betale akkurat lige så meget som mændene, er det klart, at den store forskel i dyrtidstillægget er en kilde til stadig og berettiget utilfredshed fra kvindelige arbejders side.

Jeg noterer imidlertid med tilfredshed, at både arbejdernes og arbejdsgivernes repræsentanter i socialministeriets udvalg vedrørende Den internationale Arbejdsorganisation har anbefalet ratifikation af de to konventioner. Det vidner om forståelse for at få ligelønsprincippet gennemført, siger ministeren. Ja, det må oprigtigt håbes, at denne forståelse vil komme til udtryk, når overenskomstforhandlingerne om få måneder tager deres begyndelse.

Min gruppe er naturligvis på det rene med, at selve ratifikationen af disse to konventioner ikke løser problemerne og slet ikke løser problemet om lige løn for lige arbejde og heller ikke om det, som skal sikres i den anden konvention, lige adgang til uddannelse, erhverv og ansættelse i det